

rynek z tradycjami

**RAPORT O STANIE BEZROBOCIA
I PRZECIWDZIAŁANIU BEZROBOCIU
W ŚWIDNICY W 2017 r.**

WYDZIAŁ FUNDUSZY ZEWNĘTRZNYCH
I ROZWOJU GOSPODARCZEGO
URZĘDU MIEJSKIEGO W ŚWIDNICY

www.um.swidnica.pl

Sierpień 2018 r.

Spis treści

1	WPROWADZENIE	3
2	DEMOGRAFIA	5
2.1	Zmiany liczby ludności	5
2.2	Ludność według grup wieku	7
3	CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA W POLSCE.....	10
4	SYTUACJA NA ŚWIDNICKIM RYNKU PRACY	13
4.1	Informacja o stanie i strukturze bezrobocia w Świdnicy	13
4.2	Zasiłek dla bezrobotnych.....	16
4.3	Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy	17
4.4	Bezrobotni wg wieku i płci	18
4.5	Bezrobotni wg wykształcenia.....	20
4.6	Bezrobotni wg stażu pracy	21
4.7	Bezrobotni według zawodów i specjalności	21
4.8	Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	24
4.9	Bezrobocie w kontekście pomocy społecznej	25
4.10	Podsumowanie.....	27
5	AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU W 2017 ROKU	28
5.1	Powiatowy Urząd Pracy	28
5.1.1	Staże	28
5.1.2	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	28
5.1.3	Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia nowych stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych.....	28
5.1.4	Szkolenia.....	29

1 WPROWADZENIE

Kwestie związane z szeroko rozumianym bezrobociem są jednym z najbardziej istotnych zagadnień, będących przedmiotem polityki społecznej na poziomie państwa, jak również samorządu. W ujęciu podmiotowym bezrobocie to: stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy i zgłaszających gotowość do jej podjęcia, dla których podstawą egzystencji są dochody z pracy. W ujęciu przedmiotowym oznacza niezrealizowaną podaż pracy, będącą rezultatem nierównowagi między podażą siły roboczej (zasobów ludzkich) a popytem na pracę (chłonność zatrudnieniową gospodarki)¹. Jest to ogólna definicja bezrobocia, natomiast samo bezrobocie można podzielić na:

Bezrobocie naturalne – powstające z przyczyn naturalnych, mające zazwyczaj charakter krótkookresowy i jest spowodowane sytuacjami życiowymi np.: zmiana miejsca zamieszkania, powrót na rynek pracy osób biernych zawodowo, podniesienie kwalifikacji zawodowych z własnej woli z woli pracodawcy, pojawienie się na rynku pracy absolwentów szkół.

Bezrobocie strukturalne wynikające z postępu technicznego, zmiany struktury gospodarki narodowej, niektóre gałęzie gospodarki tracą na znaczeniu i zmniejszają zatrudnienie, a branże rozwijające się poszukują pracowników o innych kwalifikacjach zawodowych.

Bezrobocie koniunkturalne - wynikające z załamania gospodarczego.

Bezrobocie sezonowe – związane z sezonowością niektórych branż zawodowych i okresowego zwiększania i zmniejszania zatrudnienia w tych branżach (branża budowlana, gastronomiczna, hotelarska).

Bezrobocie ukryte - nie wykazywane w oficjalnej ewidencji statystycznej, to osoby zatrudnione „w szarej strefie” lub bezrobotni nie deklarujący bycia bezrobotnym.

Zauważyć można, że część kapitału ludzkiego jest niewykorzystana, a nawet marnowana. Z tego względu niezwykle istotna jest nie tylko skala inwestycji w jednostkę społeczną, ale także ich struktura, która powinna uwzględniać cel przeciwdziałania bezrobociu.

Do **biernych metod przeciwdziałania bezrobociu** zalicza się m.in.:

- wydłużanie czasu nauki dla młodzieży
- skracanie tygodniowego czasu pracy
- wydłużanie urlopów wychowawczych

Natomiast **aktywne metody przeciwdziałania bezrobociu** to m.in.:

- organizowanie i finansowanie szkoleń doskonalenia zawodowego oraz kursów kwalifikacyjnych
- finansowanie szkoleń aktywizacji osób bezrobotnych na rynku pracy
- prowadzenie doradztwa zawodowego
- finansowanie robót publicznych i prac interwencyjnych
- dofinansowywanie rozpoczęcia działalności gospodarczej
- tworzenie nowych stanowisk pracy (zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych)

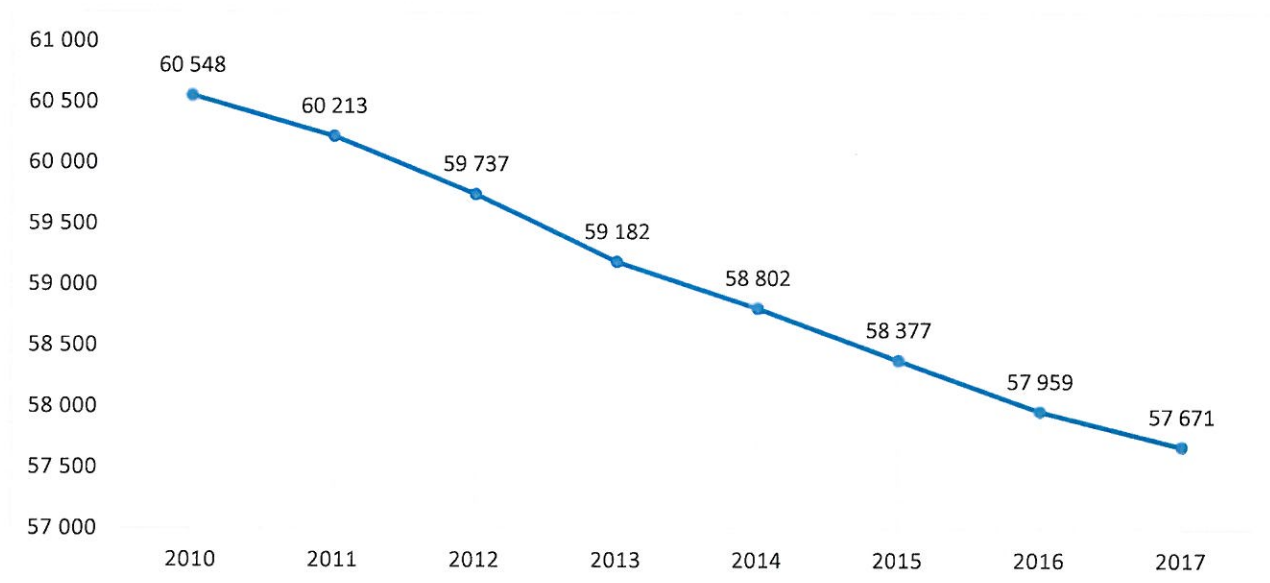
Istniejący okres dobrej koniunktury i obserwowany niski poziom bezrobocia w kraju powinien być motorem do skupienia się i zauważenia problemów strukturalnych rynku pracy. Do strukturalnych problemów bezrobocia zalicza się: niewielką liczbę szkoleń poprawiających kwalifikacje, brak zachęty dla przedsiębiorców oferowania pracy starszym osobom, brak współpracy szkół zawodowych z przedsiębiorstwami, zbyt wysokie obciążenia podatkowe dla najslabiej zarabiających.

2 DEMOGRAFIA

2.1 Zmiany liczby ludności

Według danych z 31 grudnia 2017 r. Świdnica liczyła 57 671 mieszkańców. W roku 2002 oraz 2011 przeprowadzono Narodowe Spisy Ludności. Liczba mieszkańców w latach przed i po spisie jest korygowana o przyrost naturalny (pomniejszana o zgony, powiększana o urodzenia żywe) oraz ruch ludności (pomniejszana o emigracje powiększana o migracje). Nie jest uwzględniana liczba osób, którzy nie dopełniają obowiązku meldunku i nie podają aktualnych danych meldunkowych. Szacunki te nie są zatem precyzyjne. Od 2018 r. miał zostać zniesiony obowiązek meldunkowy, jednak ustawodawca zdecydował o jego pozostawieniu, dopuszczając również zameldowanie w drodze elektronicznej.

Wykres 1. Liczba mieszkańców w Świdnicy w latach 2010 - 2017

W celu przeanalizowania sytuacji demograficznej Świdnicy zestawiono zmiany w liczbie ludności w miastach średnich¹ na Dolnym Śląsku (Tabela 1) Dla porównania, do zestawienia dołączono miasta duże takie jak Wałbrzych czy Legnica, których liczba mieszkańców jest nieco ponad 100 tys. mieszkańców.

¹ miasta średnie - posiadające 20-100 tys. mieszkańców

Tabela 1. Liczby mieszkańców średnich miast na Dolnym Śląsku w latach 2007 i 2017

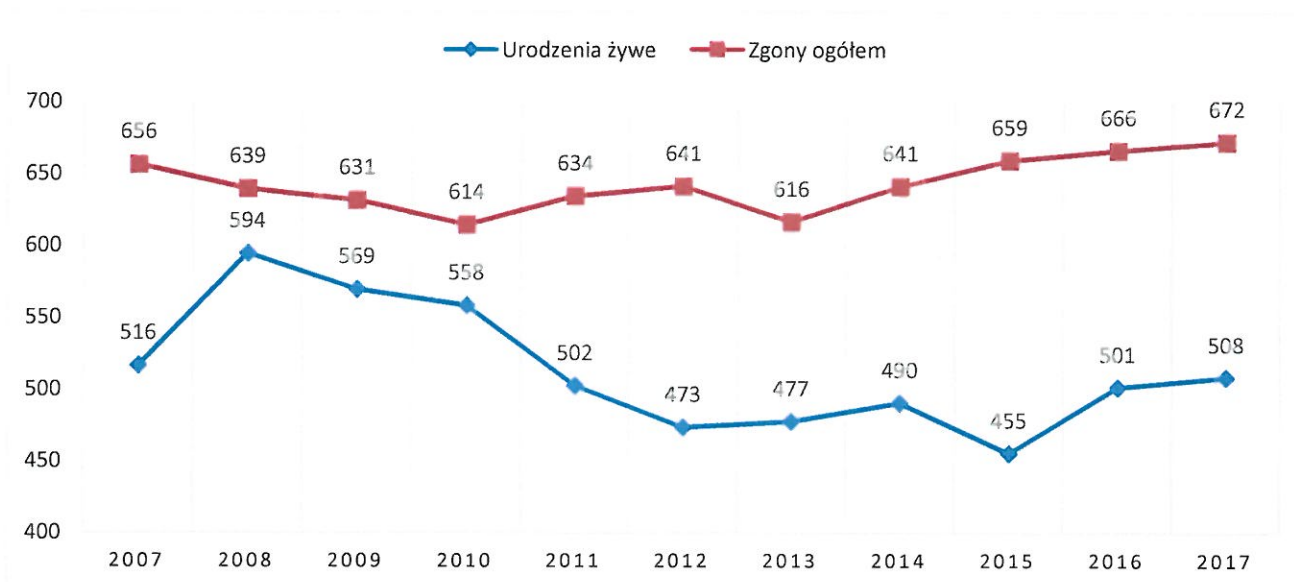
Miasto	Liczba mieszkańców		Dynamika zmian (wzrost/spadek) [o %]
	2007	2017	
Wałbrzych	123635	113 621	-8,1%
Legnica	104 754	100 324	-4,2%
Lubin	75 681	72 892	-3,7%
Głogów	68 297	68 179	-0,2%
Świdnica	59 998	57 671	-3,9%
Bolesławiec	40 384	39 084	-3,2%
Oleśnica	36 840	37 300	1,2%
Dzierżoniów	34 471	33 653	-2,4%
Bielawa	31 106	30 207	-2,9%
Oława	30 872	32 883	6,5%
Kłodzko	28 081	27 193	-3,2%
Nowa Ruda	24 006	22 455	-6,5%
Świebodzice	22 896	22 840	-0,2%
Wałbrzych	123635	113 621	-8,1%

Średni spadek liczby mieszkańców w roku 2017 w stosunku do roku 2007 dla miast średnich w województwie dolnośląskim wyniósł 2,4%. W Świdnicy odnotowano spadek ilości mieszkańców o 3,9% w porównaniu z rokiem 2007. W 3 z 14 miast dolnośląskich zanotowano większy niż w Świdnicy spadek liczby ludności na przestrzeni omawianego przedziału czasowego. Natomiast tylko w dwóch miastach następuje przyrost mieszkańców na przestrzeni 2007 - 2017 roku: w Oławie i w Oleśnicy.

W Wałbrzychu, będącym głównym miastem regionu, odnotowano zmniejszenie liczby ludności w 2017 r. o 8,1% w stosunku do roku 2007.

W Świdnicy roczna liczba zgonów w latach 2007 - 2017 wzrosła o 2,4%, natomiast liczba urodzeń spadła o 1,6%. Zauważyć jednak można, że sytuacja odnosząca się do liczby urodzeń, będzie ulegała pozytywnej zmianie z powodu rosnącej od 2015 liczby urodzeń w mieście.

Wykres 2. Liczba urodzeń i zgonów w Świdnicy w latach 2007 - 2017

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

2.2 Ludność według grup wieku

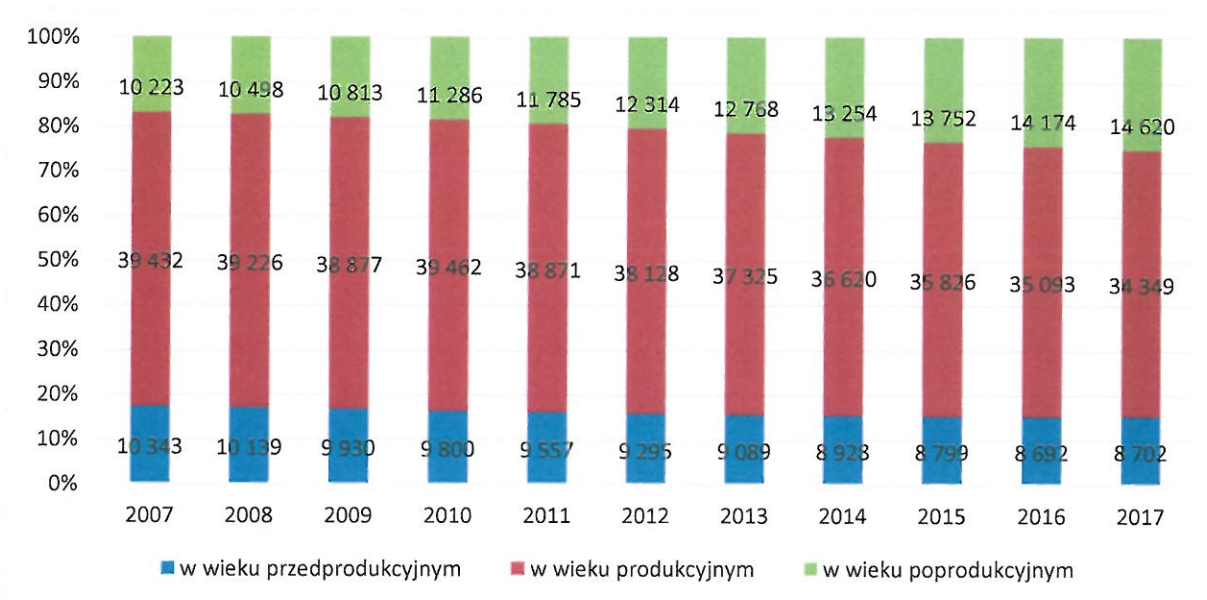
Podstawową charakterystyką struktury ludności według wieku są mierniki struktury, przedstawiające udział ludności określonych grup wieku w ogólnej liczbie ludności. Wyodrębniając określone grupy wiekowe, stosuje się różne podziały dostosowane do konkretnych potrzeb. Do najczęściej stosowanych zaliczyć należy klasyfikację opartą o kryteria ekonomiczne oraz biologiczne. Klasyfikacja według ekonomicznych grup wieku dzieli populację na trzy grupy:

- wiek przedprodukcyjny (0<18 lat)
- wiek produkcyjny (mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat)
- wiek poprodukcyjny (mężczyźni 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej)

W ostatnim dziesięcioleciu w Świdnicy widoczny jest ogólnopolski, a nawet ogólnoeuropejski, trend starzenia się społeczeństwa. Od 2006 roku obserwujemy znaczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, przy malejącej liczbie osób w wieku produkcyjnym i w wieku przedprodukcyjnym.

W 2017 roku w stosunku do roku 2007 liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmalała o 1641 osób (spadek o 15,9%), liczba osób w wieku produkcyjnym zmalała o 5083 osób (spadek 12,9%), natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 4132 osób (wzrost o 43,0%), co jest przedstawione na Wykresie 3. Warto zauważyć pozytywną tendencję, widoczną od roku 2016 – zwiększenie się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.

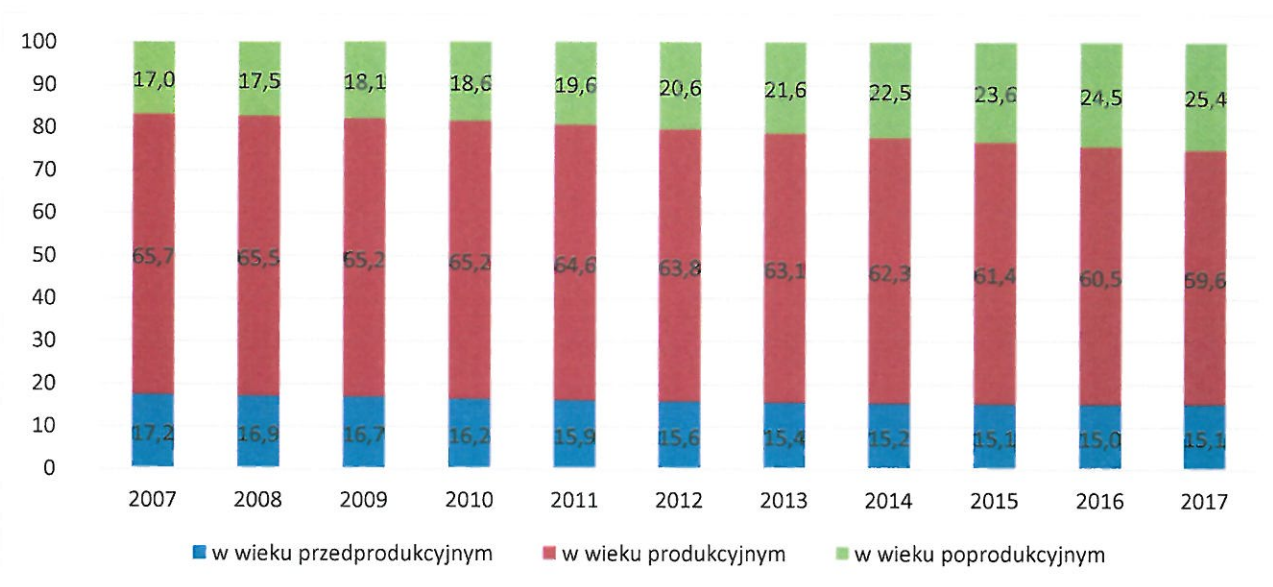
Wykres 3. Liczba ludności w Świdnicy wg grup wieku na przestrzeni 2007-2017

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Analizując klasyfikację grup wiekowych pod kątem udziału poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców widać (Wykres 4), że maleje udział osób w wieku przedprodukcyjnym, a wzrasta udział grupy w wieku poprodukcyjnym. W 2017 roku w stosunku do roku 2007 udział grupy w wieku przedprodukcyjnym zmalał o 2,1 punktów procentowych, również grupa osób w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 6,1 punkty procentowe, natomiast wzrosła w wieku poprodukcyjnym o 8,4 punktu procentowego.

Wykres 4. Udział grup wiekowych w liczbie ludności w Świdnicy na przestrzeni 2007-2017

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Mimo obserwowanej zwiększającej się liczby urodzeń i coroczny większy procent ludności w wieku przedprodukcyjnym, obserwujemy znaczący wzrost liczby ludzi w wieku poprodukcyjnym. Obecna sytuacja taka jest niekorzystna i prowadzi do dalszego starzenia się społeczeństwa. Ma to ogromny wpływ na rynek pracy w kolejnych latach. Odbijać się będzie również na wysokości świadczeń emerytalnych w latach późniejszych.

3 CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA W POLSCE

W końcu 2017 r. w Polsce:

- liczba bezrobotnych wyniosła 1081,7 tys. osób i jest niższa niż rok wcześniej. W skali roku spadek wyniósł 253,4 tys. osób (tj. 19,0%). Liczba bezrobotnych poprzednio pracujących zmniejszyła się o 18,4%, zaś liczba dotychczas niepracujących spadła o 22,3%;
- poziom bezrobocia obniżył się we wszystkich województwach, a spadek kształtował się w przedziale od 15,0% w lubelskim do 24,2% w wielkopolskim;
- stopa bezrobocia w końcu 2017 r. wyniosła 6,6% i była o 1,6 p. p. niższa niż przed rokiem. Wskaźnik bezrobocia w końcu grudnia 2017 r. obniżył się we wszystkich województwach. Najwyższy spadek stopy bezrobocia (o 2,5 p. p.) odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim.

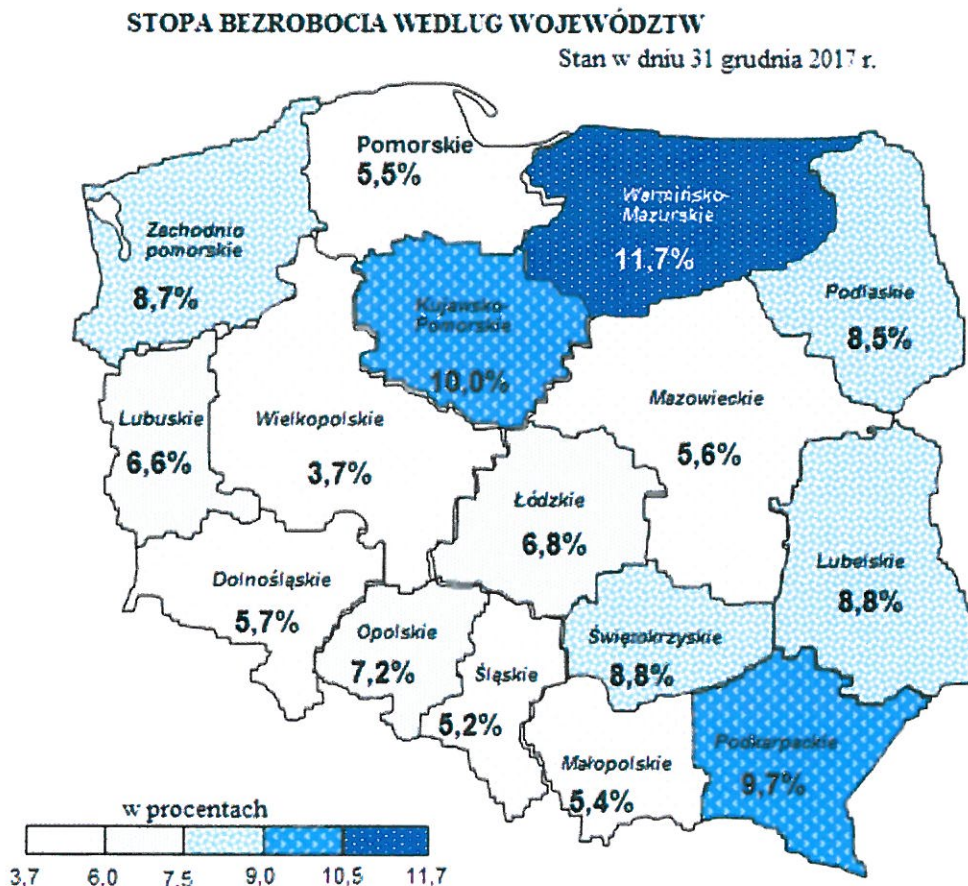
Sezonowość od lat stanowi podstawową cechę polskiego rynku pracy i oznacza wzrost bezrobocia w miesiącach rozpoczynających i kończących rok. Miesiące wiosenne są okresami spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych, co wynika m.in. z rozpoczynania prac sezonowych w budownictwie i rolnictwie, a także rozpoczynania się sezonu turystycznego. Z kolei na przełomie roku z powodu napływu do bezrobocia osób, którym wygasają wówczas umowy o pracę oraz powrót do bezrobocia osób wykonujących subsydiowane zatrudnienie liczba bezrobotnych wzrasta. Równocześnie w miesiącach kończących rok liczba bezrobotnych wyłączanych z ewidencji zmniejsza się.

W końcu grudnia 2017 r. w porównaniu do stanu z końca listopada 2017 r., liczba bezrobotnych wzrosła o 14,1 tys. osób, tj. o 1,3%. Natomiast w grudniu 2016 r. poziom bezrobocia w stosunku do listopada 2016 r. wzrósł o 21,5 tys. osób, czyli o 1,6%.

Tak niski wskaźnik bezrobocia rejestrowanego po raz ostatni zanotowano w styczniu 1991 r.

Od lat wysoki pozostaje stopień terytorialnego zróżnicowania bezrobocia w Polsce (Rysunek 1). Jest to wynikiem zarówno nierównomiernego rozwoju społeczno – gospodarczego regionów, jak i ich położenia geograficznego. W końcu 2016 r. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą bezrobocia w województwach wynosiła 8,0 p. p. (wielkopolskie – 3,7 %, warmińsko – mazurskie – 11,7%), wobec 9,3 p. p. przed rokiem.

Rysunek 1. Zróźnicowanie bezrobocia w Polsce 2017r.

W końcu 2017 r. w ewidencji bezrobotnych znajdowało się 595,5 tys. kobiet oraz 486,2 tys. mężczyzn. W porównaniu do stanu z końca 2016 r., populacja bezrobotnych kobiet spadła o 116,7 tys. osób (tj. o 16,4%), a liczba bezrobotnych mężczyzn spadła o 136,7 tys., tj. o 21,9%. Odsetek kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 55,1% wobec 53,3% przed rokiem. Na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadało 122 kobiety (przed rokiem na 100 mężczyzn przypadało 114 kobiet). Na wsi mieszka ok. 40 % ludności Polski, natomiast wśród bezrobotnych mieszkańcy wsi stanowią ok. 43- 45%. W końcu 2017 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 493,1 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi. W porównaniu do stanu z końca 2016 r., liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 18,3%, przy spadku liczby zamieszkałych w mieście o 19,5%.

W końcu 2017 r. status osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy posiadało 924,7 tys. osób, co oznacza, że 86 na 100 bezrobotnych spełniało kryteria by być zaliczonym do tej kategorii. Osoba może spełniać kryteria by jednocześnie być zakwalifikowaną do kilku grup. Najbardziej liczną zbiorowość tworzą długotrwale bezrobotni – 594,8 tys. osób, tj. 55,0% ogółu zarejestrowanych,

bezrobotni powyżej 50 roku życia (298,6 tys. osób, tj. 27,6%), bezrobotni do 30 roku życia (282,4 tys. osób, tj. 26,1%).

W grudniu 2017 r. w urzędach pracy zarejestrowało się 155,3 tys. osób (o 35,0 tys. osób, tj. o 18,4% mniej niż w analogicznym miesiącu 2016 r.), a odpływ bezrobotnych wyniósł 168,8 tys. osób (spadek o 30,9 tys. osób, tj. 15,5%). W grudniu 2017 r. pracę podjęło 81,2 tys. bezrobotnych, tj. o 15,3 % mniej niż przed rokiem. Liczba osób podejmujących prace niesubsydiowane spadła o 18,9 % do 61,8 tys. osób, a subsydiowane spadła o 1,4% do 19,4 tys. osób.

W grudniu 2017 r. aktywnymi programami rynku pracy objęto 27,9 tys. osób, wobec 27,1 tys. osób w analogicznym miesiącu 2016 r. – wzrost 3,1 %. Niepotwierdzenia gotowości do pracy były powodem wyłączenia z ewidencji bezrobotnych 26,1 tys. osób w grudniu 2017 r. (spadek do grudnia 2016 r. o 20,4%). W grudniu 2016 r. do urzędów pracy zgłoszono 97,2 tys. wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, tj. o 6,6 tys. ofert więcej (o 7,3%) niż przed rokiem. Liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy wyniosła w grudniu 2017 r. 5 osób wobec 7 osób w grudniu 2016 r.

(Fragmenty raportu „Bezrobocie rejestrowane w Polsce – grudzień 2017”, opublikowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Departament Rynku Pracy)

4 SYTUACJA NA ŚWIDNICKIM RYNKU PRACY

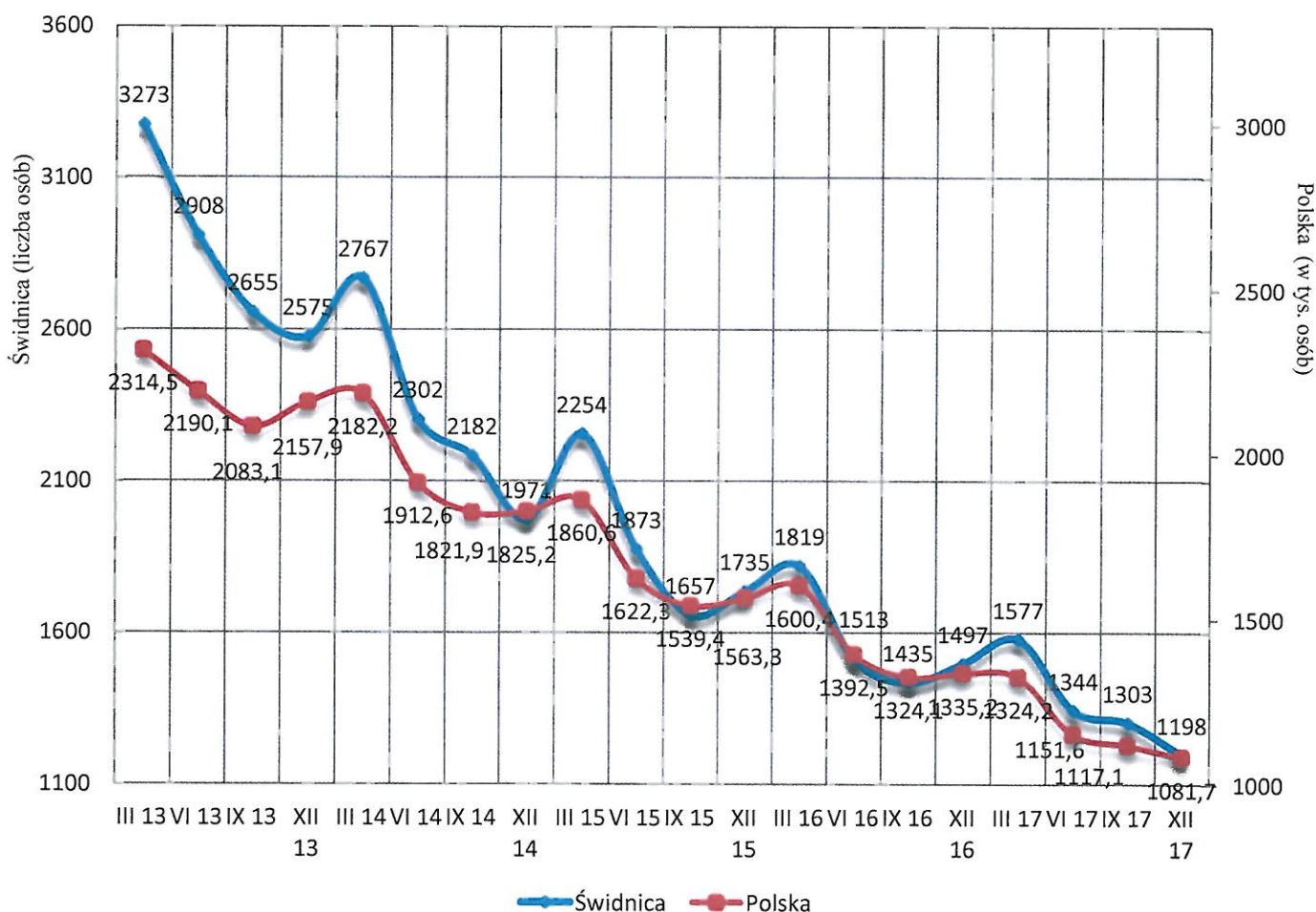
4.1 Informacja o stanie i strukturze bezrobocia w Świdnicy

Analiza poziomu bezrobocia w mieście Świdnicy nie jest możliwa bez analizy tego zjawiska na poziomie kraju (Wykres 5). Dane dotyczące Polski pobrane są z miesięcznych informacji o bezrobociu rejestrowanego w Polsce (GUS), natomiast dotyczące Świdnicy - z Powiatowego Urzędu Pracy.

Liczba bezrobotnych końcem roku 2017 wynosiła 1198 bezrobotnych i zmniejszyła się o 299 osoby w porównaniu z końcem roku 2016.

Niepotwierdzenia gotowości do pracy były powodem wyłączenia z ewidencji bezrobotnych 789 osób w grudniu 2017 r. co stanowi 22,1% wszystkich wyłączonych z ewidencji bezrobotnych.

Wykres 5. Liczba bezrobotnych w Świdnicy [osoby] i w Polsce [w tys. osób] w 2013 -2017 roku w kwartałach rocznych

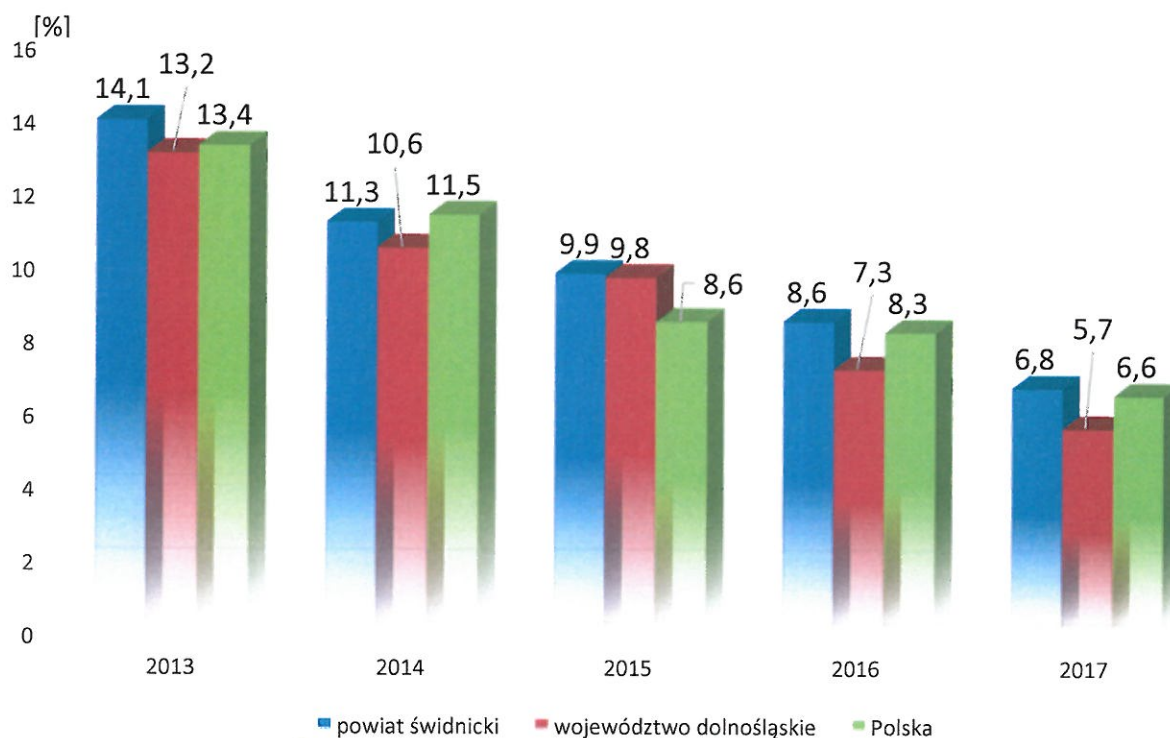

Oś pionowa przy lewej krawędzi dla wykresu obrazującego poziom bezrobocia w Świdnicy – liczbę osób w jednostkach, oś pionowa przy prawej krawędzi dla wykresu obrazującego poziom bezrobocia w Polsce – liczbę osób w tysiącach.

Jak widać na przedstawionym wykresie, zarówno na poziomie miasta jak i kraju występują podobne tendencje, z widocznym większym spadkiem bezrobocia w mieście niż w kraju. Na Wykresie 5 widzimy przede wszystkim zjawisko sezonowości bezrobocia. Skoki liczby bezrobotnych są jednak mniejsze niż to można było obserwować w kraju. W grudniu 2017 r. odnotowano spadek bezrobocia o 20,0% w Świdnicy i 19,0% w Polsce) w porównaniu z rokiem 2016.

Stopa bezrobocia na koniec 2017 r. w powiecie świdnickim (Wykres 6) zmniejszyła się o 1,8 punktu procentowego w stosunku do ubiegłego roku. Stale utrzymuje się zależność większej stopy bezrobocia w powiecie w porównaniu z województwem (w 2017 roku różnica wynosiła 1,1 p.p.), natomiast stopa bezrobocia w powiecie jest zbliżona do stopy bezrobocia liczonej w całym kraju.

Wykres 6. Stopa bezrobocia w powiecie świdnickim w latach 2013-2017

Przyglądając się sytuacji od dekady, obserwujemy znaczny spadek bezrobocia (w latach 2007-2017) oraz charakterystyczny dla całej Polski wzrost bezrobocia w okresie kryzysu (od końca 2008 r. (Wykres 7) do 2013 roku). Od 2013 widać znaczny, proporcjonalny spadek bezrobocia zarówno w Świdnicy jak i całym kraju.

Wykres 7. Bezrobotni w Świdnicy (liczba osób) i w kraju (w tys. osób) w latach 2007-2017

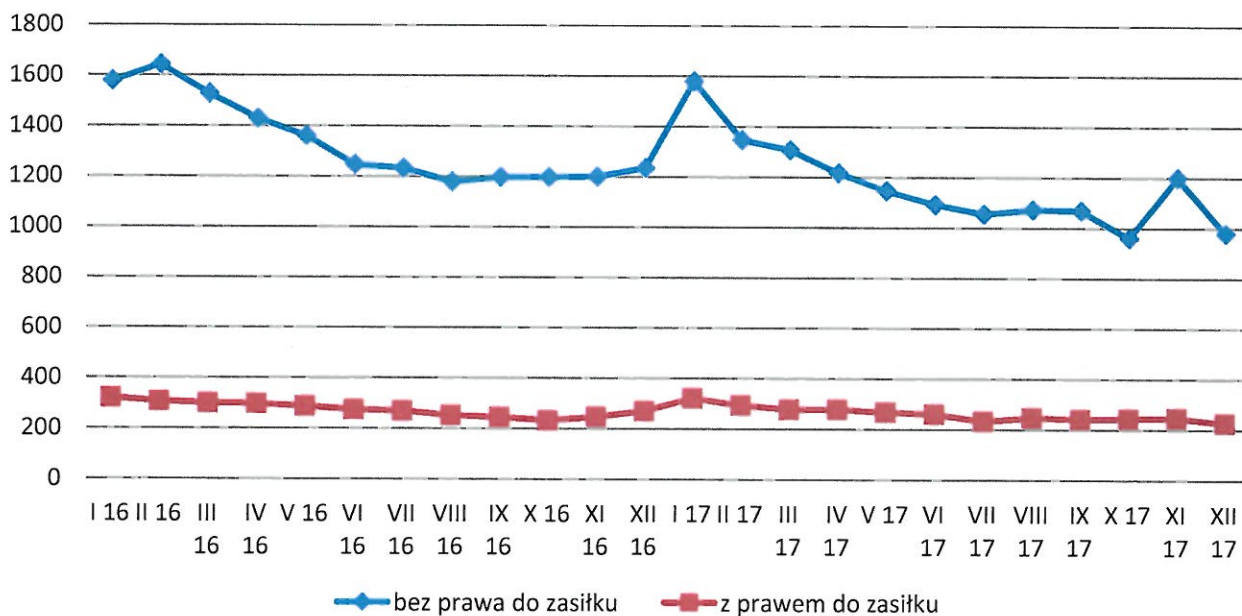

Oś pionowa przy lewej krawędzi dla wykresu skaluje poziom bezrobocia w Świdnicy – liczbę osób w jednostkach, oś pionowa przy prawej krawędzi dla wykresu skaluje poziom bezrobocia w Polsce – liczbę osób w tysiącach.

4.2 Zasiłek dla bezrobotnych

Na początku 2017 roku prawo do zasiłku posiadało 223 osób, które stanowiły 18,6% ogólnej liczby bezrobotnych. W stosunku do końca roku 2016 zmniejszyła się liczba osób z prawem do zasiłku o 44 osób tj. 16,4% (Wykres 8.).

Wykres 8. Analiza liczby bezrobotnych z prawem i bez prawa do zasiłku na przestrzeni 2 lat (2016-2017)

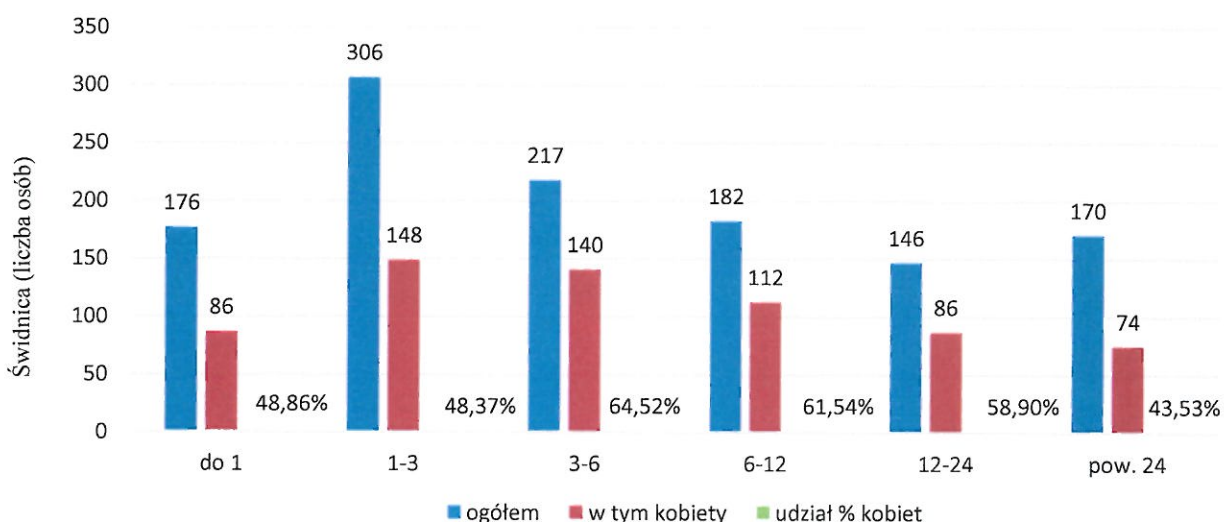
Bezrobotni bez prawa do zasiłku stanowią duży udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych. Na koniec 2017 roku wynosił on 81,4%. Udział tych osób w porównaniu z końcem roku 2016 spadł o 0,8 punktu procentowego.

4.3 Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy

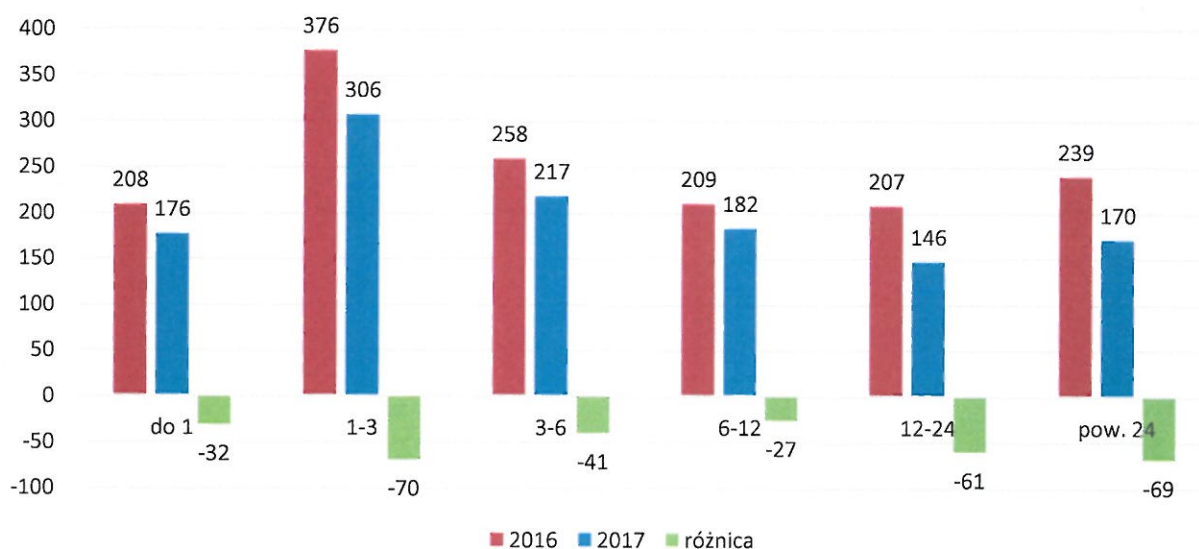
Na koniec 2017 r. największą grupę stanowili bezrobotni dotknięci bezrobociem 1-3 miesięcy (25,5 % wszystkich bezrobotnych) oraz 3-6 miesięcy (18,1% ogółu) (Wykres 9). Procentowy udział kobiet jest równy/ większy niż 50% przedziale 3-6 miesięcy, 6-12 miesięcy oraz 12-24 miesięcy w kategorii liczby miesięcy pozostawania bez pracy. Najniższy odsetek kobiet znajduje się w grupie pozostawania powyżej 24 miesięcy.

Wykres 9. Bezrobotni w Świdnicy wg czasu pozostania bez pracy pod koniec 2017 z uwzględnieniem kobiet [w miesiącach]

W stosunku do końca 2016 r. (Wykres 10) we wszystkich grupach wg czasu pozostania bez pracy odnotowano spadek liczby bezrobotnych. Największy spadek wyniósł 61 osób w grupie „12-24 miesięcy“ (o 29,5%) oraz o 69 osoby w grupie „powyżej 24 miesięcy“ (o 28,9%).

Wykres 10. Bezrobotni w Świdnicy wg czasu pozostania bez pracy pod koniec 2016 i 2017, z uwzględnieniem zmiany w liczbie osób

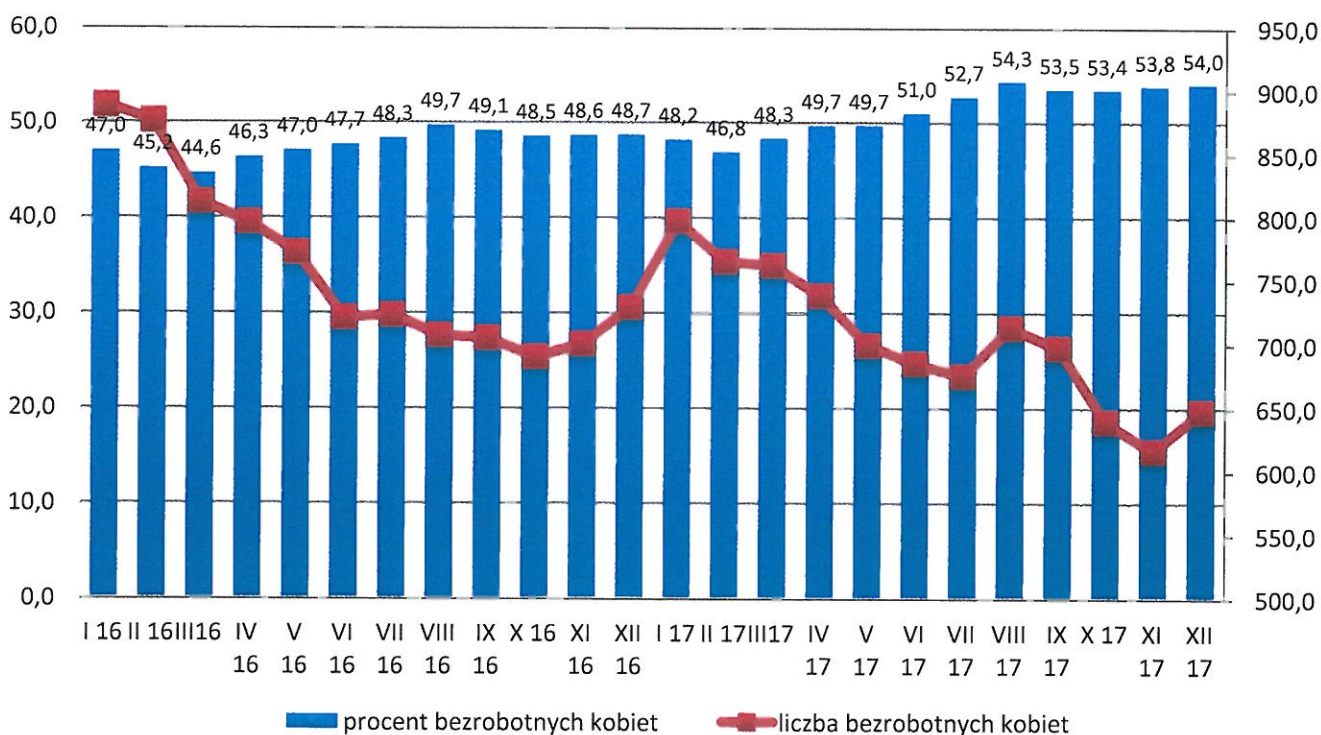

4.4 Bezrobotni wg wieku i płci

W 2017 roku bezrobotnych kobiet najwięcej było w styczniu (stanowiły 54,3 % ogółu bezrobotnych). Istotne, widoczne na wykresie zmiany struktury płciowej bezrobotnych świadczą wyraźnie o sezonowym charakterze bezrobocia. Liczba bezrobotnych kobiet ogółem waha się ze zwykłą w okresach od grudnia do lutego oraz w miesiąca sierpniu i wrześniu (Wykres 11.).

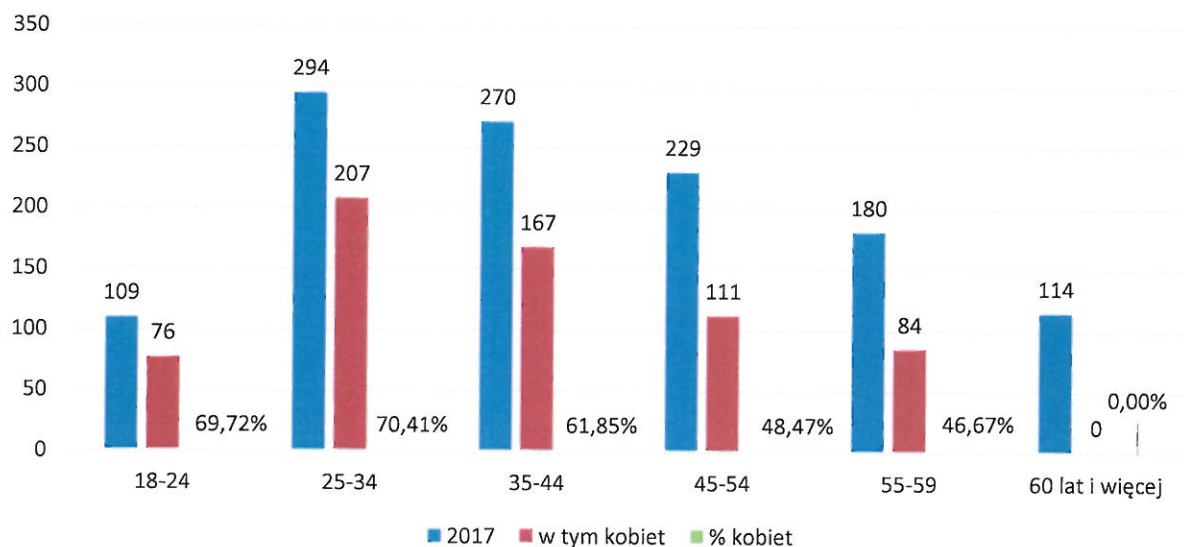
Na koniec 2017 roku liczba kobiet spadła o 82 osób (o 111,2%), natomiast udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł w stosunku do końca 2016 roku o 1,3 punktu procentowego.

Wykres 11. Zestawienie procentowe udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w Świdnicy przez okres 2 lat (2016-2017)

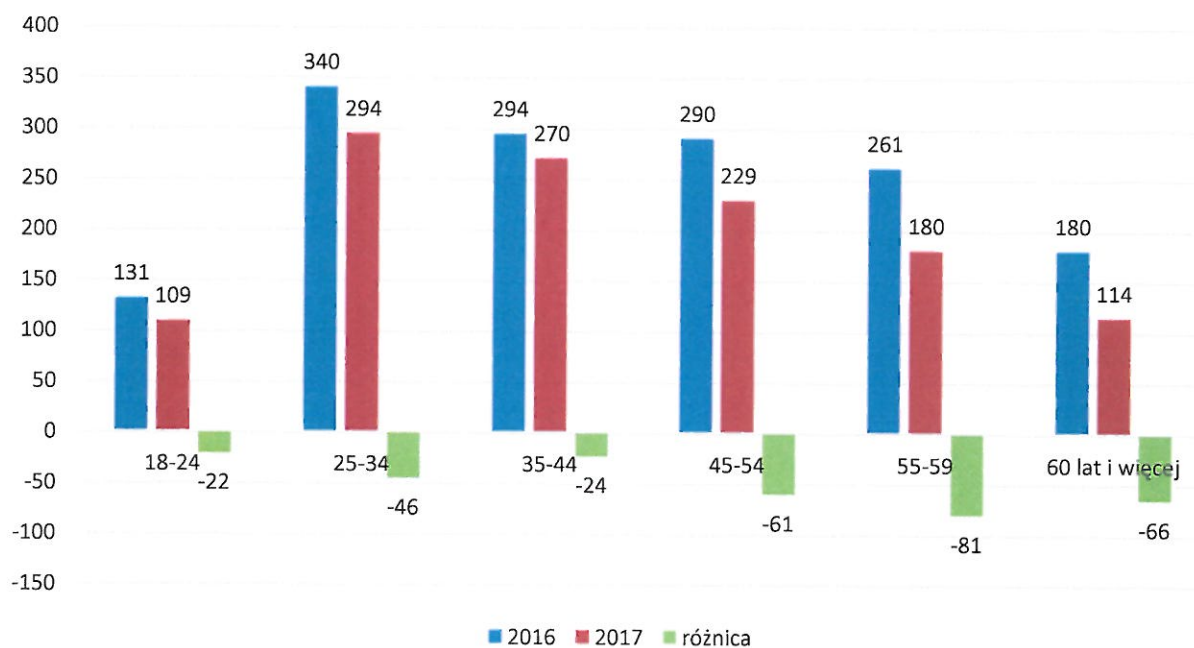
Najwięcej bezrobotnych jest w grupie wiekowej 25-34, 35-44 i 45-54 lata. W młodszych grupach wiekowych 18-24 największy udział bezrobotnych stanowią kobiety i jest on znacznie odbiegający (o 19,1 punkty procentowe) od średniej bezrobotnych kobiet ogółem – 51,3 %. Spadek udziału liczby kobiet następuje w grupie 45-54 i 55-59, gdzie stanowią one już poniżej połowy bezrobotnych. W grupie 60-65 kobiety występują w niewielkim procencie, ze względu na niższy wiek emerytalny kobiet i wcześniejsze wycofywanie się z rynku pracy.

Wykres 12. Bezrobotni w Świdnicy wg wieku i płci pod koniec 2017 roku

W strukturze bezrobotnych na koniec 2017 roku w porównaniu do danych z końca 2016 roku (Wykres 13), zanotowano zmniejszenie się liczby bezrobotnych we wszystkich grupach wiekowych. Największy spadek nastąpił w grupach: 60 i więcej (o 66 osoby i o 36,7% w porównaniu z 2016 rokiem) i w grupie 55-59 lata (o 81 osoby i o 31,0%) i 45-54 lata (o 61 osoby i o 21,0%).

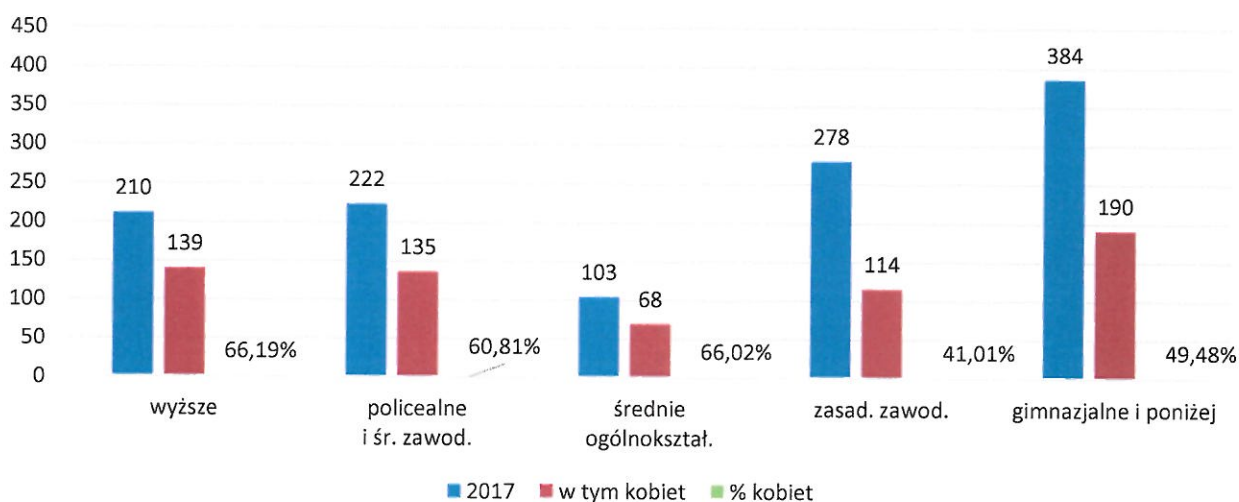
Wykres 13. Bezrobotni w Świdnicy wg wieku pod koniec 2016 i 2017 roku

4.5 Bezrobotni wg wykształcenia

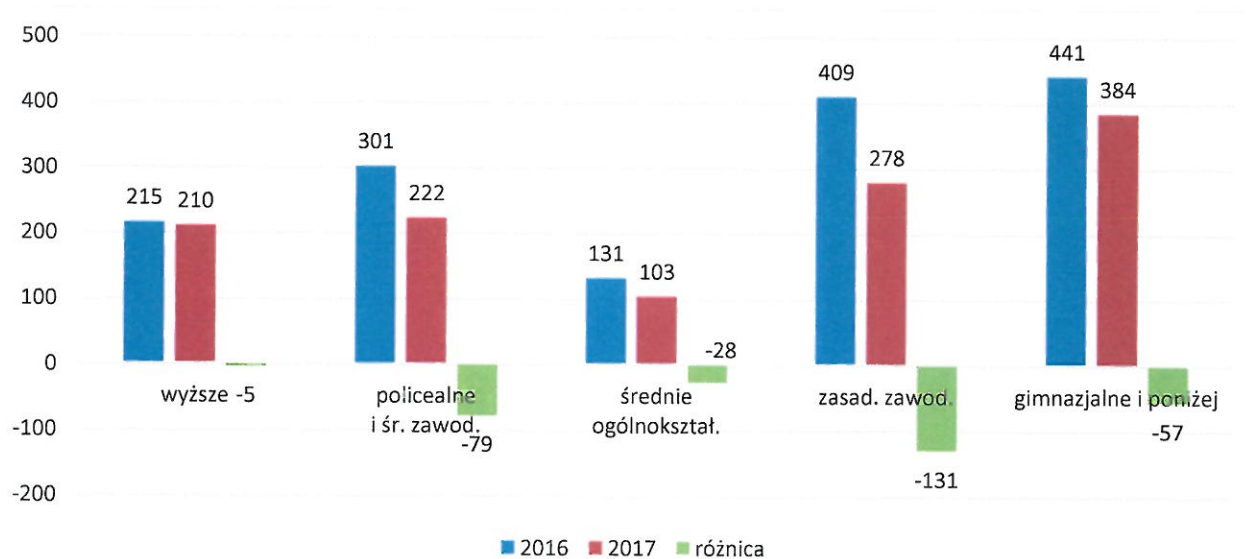
Najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych było w grupach z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (32,1% ogółu), zasadniczym zawodowym (23,2% ogółu) (Wykres 14). Najmniej było osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (8,6% ogółu).

Wykres 14. Bezrobotni w Świdnicy wg wykształcenia i płci pod koniec 2017 r. z uwzględnieniem kobiet

Kobiety stanowią większość bezrobotnych w grupie z wykształceniem wyższym, średnim ogólnokształcącym oraz policealnym i średnim zawodowym (kolejno o 14,9; 9,5 i 14,7 punktów procentowych więcej niż średnia udziału kobiet w bezrobotnych ogółem).

Wykres 15. Bezrobotni w Świdnicy wg wykształcenia w 2016 i 2017 roku

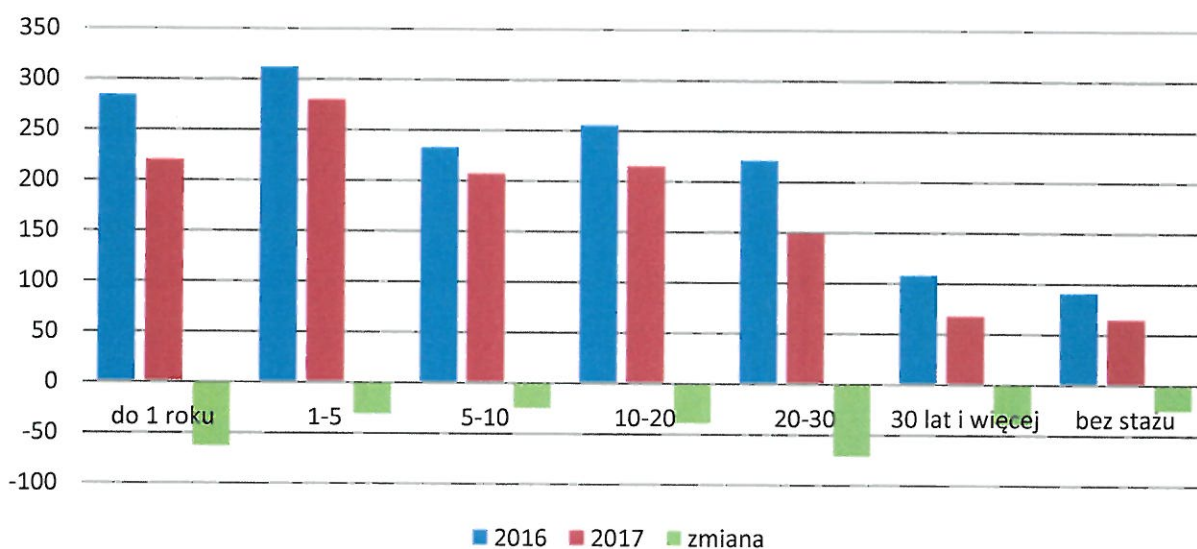
Porównując liczbę bezrobotnych wg wykształcenia z końca 2017 roku z danymi z końca 2016 roku (Wykres 15), widzimy spadki liczby bezrobotnych we wszystkich grupach. Proporcjonalnie największy spadek nastąpił odpowiednio w grupie z wykształceniem

zasadniczym zawodowym - spadek o 32,0 % (o 131 osoby), policealnym i średnim zawodowym - spadek o 26,2% (o 79 osoby), z wykształceniem średnim ogólnokształcącym - spadek o 21,4% (o 28 osoby), gimnazjalnym i niższym - spadek o 12,9% (o 57 osoby), z wykształceniem wyższym - spadek o 2,3% (o 5 osób).

4.6 Bezrobotni wg stażu pracy

Podobnie jak w roku 2016 najwięcej osób bezrobotnych jest w grupie ze stażem 1-5 lat. Struktura bezrobotnych według stażu pracy do ogólnej liczby bezrobotnych nie uległa większym zmianom. We wszystkich grupach stażowych odnotowano spadki liczebności (Wykres 16). Największy bezwzględny spadek nastąpił w grupie 30 lat i więcej o 37,4% (o 40 osób), 20-30 lat – 32,7 % (tj. 72 osoby); bez stażu pracy o 28,9% (tj. 26 osób). 5-10 lat o 15,6% (tj. 43osoby). Najmniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z najdłuższym stażem pracy i bez stażu.

Wykres 16. Liczba bezrobotnych wg stażu pracy w latach 2016-2017

4.7 Bezrobotni według zawodów i specjalności

W końcu 2017 roku w PUP w Świdnicy było zarejestrowanych 1198 bezrobotnych w 550 zawodach. Z tej liczby bezrobotnych, wybrano 51 zawodów (Tabela 2), w których odnotowano 7 lub więcej bezrobotnych (bezrobotni wg wybranych zawodów stanowią 81 % ogółu osób poszukujących pracy). Zatem celowym wydaje się skoncentrowanie wysiłków nad redukcją bezrobocia w pierwszej kolejności na poniżej przedstawionych zawodach i specjalizacjach.

Tabela 2. Bezrobotni wg zawodów

	2016	2017	Zmiana[%]	Zmiana [w osobach]
Sprzedawca	165	130	-21,2	-35
Bez zawodu	165	104	-37,0	-61
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	83	75	-9,6	-8
Technik prac biurowych	51	64	25,5	13
Ślusarz	42	38	-9,5	-4
Pomocniczy robotnik budowlany	33	29	-12,1	-4
Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych	16	29	81,3	13
Magazynier	24	24	0,0	0
Pakowacz ręczny	29	24	-17,2	-5
Pozostali operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	21	24	14,3	3
Kucharz	30	22	-26,7	-8
Sprzątaczką biurową	21	21	0,0	0
Robotnik gospodarczy	20	19	-5,0	-1
Kasjer handlowy	14	19	35,7	5
Opiekun osoby starszej*	17	18	5,9	1
Technik handlowiec*	8	16	100,0	8
Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)	7	15	114,3	8
Doradca klienta	9	14	55,6	5
Piekarz	19	13	-31,6	-6
Fryzjer	7	13	85,7	6
Przedstawiciel handlowy	21	12	-42,9	-9
Specjalista administracji publicznej	18	12	-33,3	-6
Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	6	11	83,3	5
Robotnik magazynowy	15	10	-33,3	-5
Technik ekonomista	21	10	-52,4	-11
Kierowca samochodu dostawczego	12	10	-16,7	-2
Elektromonter (elektryk) zakładowy	10	10	0,0	0
Monter sprzętu gospodarstwa domowego	5	10	100,0	5
Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	17	9	-47,1	-8
Stolarz	12	9	-25,0	-3
Kelner	9	9	0,0	0
Specjalista do spraw logistyki	4	9	125,0	5
Pomoc kuchenna	6	9	50,0	3
Pedagog	15	9	-40,0	-6
Murarz	21	8	-61,9	-13

Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	4	8	100,0	4
Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	5	8	60,0	3
Terapeuta zajęciowy	2	8	300,0	6
Cukiernik	2	8	300,0	6
Tokarz w metalu	17	7	-58,8	-10
Dozorca	5	7	40,0	2
Kierowca samochodu osobowego	8	7	-12,5	-1
Monter elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	12	7	-41,7	-5
Mechanik pojazdów samochodowych	6	7	16,7	1
Specjalista do spraw sprzedaży	6	7	16,7	1
Hydraulik	7	7	0,0	0
Technik organizacji reklamy	4	7	75,0	3
Ogrodnik terenów zieleni	5	7	40,0	2
Technik administracji	6	7	16,7	1
Technik budownictwa	6	7	16,7	1
Monter-elektronik - aparatura pomiarowa	6	7	16,7	1

W rankingu zawodów i specjalności w końcu 2017 r. najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych było w następujących zawodach:

- sprzedawca – 130 osób (spadek o 21,2 % w stosunku do roku 2016) – 10,9 % ogółu,
- bez zawodu - 104 osób (spadek o 37,0 % w stosunku do roku 2016) – 8,7 % ogółu,
- pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 75 osoby (spadek o 9,6 % w stosunku do roku 2016) – 6,3 % ogółu,
- technik prac biurowych – 64 osób (wzrost o 25,5 % w stosunku do roku 2016) – 5,3 % ogółu,
- ślusarz – 38 osób (spadek o 9,5 % w stosunku do roku 2016) – 3,2% ogółu,
- pomocniczy robotnik budowlany – 29 osób (spadek o 12,1 % w stosunku do roku 2016) – 2,4 % ogółu.
- Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych 29 osób (wzrost o 81,3 w stosunku do roku 2016) – 2,4 % ogółu.

4.8 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

W roku 2017 spadła liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy z 1261 osób w roku 2016 do 982 (spadek o 28,6%). W zeszłym roku obserwowano zmianę o 13,0%. W każdej z grup bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji, oprócz osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia i osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, zanotowano spadek osób w porównaniu z badaniami ubiegłorocznymi. Zestawienie danych dotyczących wybranych grup bezrobotnych przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w roku w 2016 - 2017

do 30 roku życia	286	247	-39	-13,64%
w tym do 25 roku życia	131	109	-22	-16,79%
długotrwale bezrobotni	710	526	-184	-25,92%
pow. 50 roku życia	610	423	-187	-30,66%
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	192	137	-55	-28,65%
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	254	258	4	1,57%
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	1	2	1	100,00%
niepełnosprawni	161	117	-44	-27,33%

Do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą między innymi:

- do 30 roku życia – 20,6 % ogółu bezrobotnych (spadek o 13,6% w porównaniu z rokiem 2016);
- w tym do 25 roku życia – 9,1 % wszystkich zarejestrowanych (spadek o 16,8 % w porównaniu z rokiem 2016);
- długotrwale bezrobotni – 43,9 % ogółu bezrobotnych (spadek o 25,9 % w porównaniu z rokiem 2016);
- pow. 50 roku życia – 35,3 % wszystkich zarejestrowanych (spadek o 30,7 % w porównaniu z rokiem 2016);
- korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej 11,4 % (spadek o 28,7% w porównaniu z rokiem 2016);
- posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia 21,5% (wzrost o 1,6 % w porównaniu z rokiem 2016);
- niepełnosprawni – 9,8 % ogółu zarejestrowanych (spadek o 27,3 % w porównaniu z rokiem 2016);

4.9 Bezrobocie w kontekście pomocy społecznej

W ostatnich trzech latach zmniejsza się liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej. Liczba rodzin korzystających w 2017 r. z pomocy we wszystkich formach zmniejszyła się w stosunku do 2016 r. o 6,9% oraz liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej zmniejszyła się o 12,7%. Osoby korzystające z pomocy społecznej we wszystkich formach stanowiły ok. 4,1% wszystkich mieszkańców Świdnicy (4,7% w 2016 r.).

Tabela 4. Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną w 2017 r.

rok	pomoc we wszystkich formach		w tym: pomoc finansowa	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
2015	1.704	3.034	1.484	2.730
2016	1.607	2.733	1.326	2.297
2017	1.497	2.385	1.163	1.864

Największą grupę odbiorców świadczeń pomocy społecznej stanowią rodziny, w których przyczyn ubóstwa należy doszukiwać się w sytuacji zdrowotnej członków rodziny. W 2017r. długotrwała lub ciężka choroba stanowiły powód przyznania pomocy w 69,07% (61,17% w 2016 r.) rodzin korzystających z pomocy we wszystkich formach i niepełnosprawność w 42,95% (42% w 2016 r.) rodzin. Kolejną wiodącą przyczyną korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było bezrobocie towarzyszące ubóstwu. Stanowiło ono powód przyznania pomocy w 46,69% (53,08% w 2016r.) spośród rodzin korzystających z pomocy we wszystkich formach.

Tabela 5. Świadczenia według powodu przyznania klientom MOPS w latach 2015-2017

powód przyznania pomocy	2015		2016		2017	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie
ubóstwo	1.245	2.300	1.122	1.965	982	1.639
sieroctwo	2	3	1	1	0	0
bezdomność	142	195	121	142	104	118
bezrobocie	1.013	2.060	853	1.659	699	1.306
niepełnosprawność	677	1.033	675	1.024	643	907
długotrwała lub ciężka choroba	1.018	1.595	983	1.470	1.034	1.434
przemoc w rodzinie	34	103	30	86	28	77
potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	151	705	124	577	75	343
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	351	1.152	279	867	248	760

trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	46	71	32	48	28	46
alkoholizm lub narkomania	108	173	124	187	122	173
zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	0	0	9	19	11	23
- klęska żywiołowa lub ekologiczna - potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi - trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0

Zasiłek okresowy przyznawany jest w podstawowej, gwarantowanej wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem. Wypłacany przede wszystkim z powodu bezrobocia oraz długotrwałej choroby i niepełnosprawności.

Tabela 6. Świadczenia pieniężne w formie zasiłków

forma pomocy	2015			2016			2017		
	liczba		kwota świadczeń w zł	liczba		kwota świadczeń w zł	liczba		kwota świadczeń w zł
	rodzin	osób w rodzinie		rodzina	osób w rodzinie		rodzina	osób w rodzinie	
zasiłek okresowy	839	1.774	1.684.824	735	1.439	1.490.166	596	1.114	1.221.833

4.10 Podsumowanie

- Liczba bezrobotnych końcem roku 2017 wynosiła 1198 bezrobotnych i zmniejszyła się o 299 osoby w porównaniu z końcem roku 2016 (o 22,1% , gdzie w skali kraju to 19,0%).
- Statystycznie najwięcej bezrobotnych jest wśród grup osób, które bezrobotne pozostają 1-3 miesiące, są w wieku 25-34 lata, o wykształceniu gimnazjalnym i niżej oraz posiadające 1-5 letni staż pracy (pracownicy młodzi). Obserwowana jest analogia do rozkładu ilości osób wg poszczególnych grup do roku 2016.
- Udział kobiet wśród bezrobotnych ogółem wynosi mniej niż 54% (tj. 647 kobiet).
- Kobiety stanowią największy udział procentowy następujących grup bezrobotnych: pozostających bez pracy 3-6 miesięcy, będące w wieku 25 - 34 lata oraz posiadające wykształcenie wyższe.
- W najliczniejszej grupie bezrobotnych wg wykształcenia, tj. bezrobotni o wykształceniu gimnazjalnym i niższym oraz z wykształceniem wyższym– obserwowany jest niższy spadek bezrobotnych niż w pozostałych grupach wg wykształcenia (w porównaniu z rokiem 2016) Przyczyny mogą być różne:
  1. Sytuacja „trwałego bezrobocia” sprawiła, że unikanie pracy i uzyskiwanie wsparcia z opieki społecznej stało się sposobem na życie.
  2. Niemożliwym jest pełne zdiagnozowanie szarej strefy, która oferuje wyższe zarobki „na rękę” i pracę nielegalnie.
  3. Wzrost zatrudnienia (często za pośrednictwem agencji pracy) osób spoza granic kraju, np. Ukrainy.
  4. Wynagrodzenia na konkretnych stanowiskach są niezadawalające.
  5. Nie podejmowanie kursów zwieszających kompetencje zawodowe.
  6. Brak stanowisk dla osób z wykształceniem wyższym.
- Osoby w wykształceniu zawodowym znajdują zatrudnienie (zmiana o 32 % w porównaniu z rokiem ubiegłym)
- Udział bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy w stosunku do ogółu (84,3%) zarejestrowanych zmniejszył się o 2,3 % w porównaniu z rokiem 2016.
- Niepotwierdzenia gotowości do pracy były powodem wyłączenia z ewidencji bezrobotnych 798 osób w grudniu 2017 r. co stanowi 21,8% wszystkich wyłączonych z ewidencji bezrobotnych (w 2016 23,8 %).

5 AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU W 2017 ROKU

5.1 Powiatowy Urząd Pracy

5.1.1 Staże

Staż dla osób bezrobotnych oznacza nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych, niezbędnych do podjęcia pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż jest odbywany na podstawie umowy zawartej przez starostę z organizatorem, według programu określonego w umowie. Po zawarciu umowy, osoba bezrobotna otrzymuje skierowanie do organizatora w celu odbywania stażu.

W 2017 r. skierowano 203 bezrobotnych mieszkańców Świdnicy do odbycia stażu, z czego 195 osób po zakończeniu stażu podjęło zatrudnienie, co dało 93,3 % efektywności zatrudnienia. W porównaniu z rokiem 2016 efektywność wzrosła o 29,3 punkt procentowy.

5.1.2 Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej

Bezrobotny zamierzający podjąć działalność gospodarczą może złożyć wniosek o przyznanie jednorazowo z Funduszu Pracy środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności. Wysokość przyznanych środków na ten cel nie może przekroczyć wysokości określonej w umowie i nie wyższej niż 6- krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia w przypadku rozpoczynania samodzielnej działalności przez bezrobotnego. Ten instrument rynku pracy cieszy się ogromnym zainteresowaniem.

W 2017 r. 76 bezrobotnych mieszkańców Świdnicy otrzymało dotacje na podjęcie działalności gospodarczej. Wysokość wsparcia wyniosła 1 369 370,81 zł i jest o 2,8% większa niż w roku ubiegłym.

5.1.3 Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia nowych stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych

Podmiot prowadzący działalność gospodarczą, producent rolny, szkoła, przedszkole mogą złożyć wniosek o refundację z Funduszu Pracy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. Przedmiotowe koszty mogą być refundowane w wysokości określonej w umowie nie wyższej jednak niż 6 – krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia.

W 2017 r. 47 bezrobotnych mieszkańców Świdnicy zostało zatrudnionych przez

pracodawców, którym refundowano koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Wysokość wsparcia wyniosła 846 764,84 zł i jest ona o 35,4% wyższa niż w roku ubiegłym.

5.1.4 Szkolenia

Dyrektor PUP z upoważnienia Starosty inicjuje, organizuje i finansuje w ramach limitowanych środków szkolenia osób uprawnionych, w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji, zwiększających szanse na uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Również osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP jako bezrobotne albo poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu mają prawo korzystać z usług rynku pracy.

W 2017 r. skierowano 12 bezrobotnych mieszkańców Świdnicy na szkolenie, 12 osoby po zakończeniu szkolenia podjęło zatrudnienie, co dało 100% efektywności zatrudnienia. W porównaniu z rokiem 2016 efektywność wzrosła o 27,6 punktów procentowych.

PREZYDENT MIASTA

Beata Moskal - Słaniewska